

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

คือ บุคลากรจำนวน 388 คน จากโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2556

กลุ่มตัวอย่าง

คือ บุคลากรจำนวน 196 คน จากโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งได้มาโดยตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148-149) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่ม ดังนี้

1. รวบรวมจำนวนบุคลากร จาก 194 โรงเรียน ใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ทั้งหมด 388 คน

2. เปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เครจซี และมอร์แกน

ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 196 คน

3. เขียนรายชื่อสถานศึกษาลงบนกระดาษแล้วม้วนใส่กล่องให้ครบจำนวน 194 โรงเรียน เพื่อสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. สุ่มตัวอย่างโดยการหยิบกระดาษที่มีรายชื่อสถานศึกษาใส่ลงในกล่องอีกใบให้ได้ 98 โรงเรียน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ 2 คน จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหาร โรงเรียน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริการสำรวจข้อมูล ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล และด้านบริการติดตามและประเมินผล โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

คะแนน 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด

และมีเกณฑ์ในการแปลความ การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102-103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาข้อเสนอแนะ ต่อการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านบริการสำรวจข้อมูล ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล และด้านบริการติดตามและประเมินผลตามคำนิยามศัพท์เฉพาะ
2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความถูกต้อง
3. ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
4. นำเสนอแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามทั้ง 5 ด้าน จำนวน 3 ท่าน ได้แก่
 - 5.1 นายวิรัตน์ แสงกุล ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหาดหัวหนองแคน ภูมิจังหวัดกาฬสินธุ์ การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 - 5.2 นายประกอบ โพธิ์ราม ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ ภูมิจังหวัดกาฬสินธุ์ การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
 - 5.3 ว่าที่ร้อยตรีสุขสันต์ จวงพลงาม ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านชุมแสง ภูมิจังหวัดกาฬสินธุ์ การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
6. แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ปรากฏว่าคำถามทุกข้อมีค่าคะแนนความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ถือว่าใช้ได้ และแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
8. ปรับแก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
9. นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้กับบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
10. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.91
11. นำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ยื่นคำร้องขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4
2. ยื่นหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามไปสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 เพื่อแจกไปยังสถานศึกษาตามเป้าหมาย และกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน โดยส่งไปที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 คืนภายใน 15 วัน
4. รวบรวมแบบสอบถามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 ด้วยตนเอง
5. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่าได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 186 ฉบับ
6. ผู้วิจัยศึกษาคำตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยการไปรับที่โรงเรียน จำนวน 10 ฉบับ
7. นำแบบสอบถามทั้งหมด 196 ฉบับ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้วประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหาร โรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากร โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.)

3. เปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหาร โรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตาม ตำแหน่ง ใช้สถิติทดสอบสมมุติฐานการทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตามประสบการณ์ ซึ่งมี 3 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 5 ปี ระหว่าง 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ใช้การทดสอบเอฟ (F-test) ถ้ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' method)

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากคำร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 244)

ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 216) ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K - 1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ

α แทน ความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อ
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104) ดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน ร้อยละ
	f	แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
	n	แทน จำนวนข้อมูล

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน จำนวนข้อมูล

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

1. การทดสอบค่าที โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 124) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t - distribution
	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

2. การทดสอบค่าเอฟ โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 328) ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3. การทดสอบความแตกต่างรายคู่ (CV_d) ตามวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe' method) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 346) ดังนี้

$$CV_d = \sqrt{(K - 1)(F^*)(MS_{within})(2/n)}$$

เมื่อ	CV_d	แทน	ค่าวิกฤติ (Critical Value)
	K	แทน	จำนวนกลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง
	F*	แทน	ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical Value)
	MS_{within}	แทน	ค่า Mean Square within Group ที่คำนวณไว้แล้วในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด